

M A G Y A R

K U R I R

MDCCXCVIII-dik

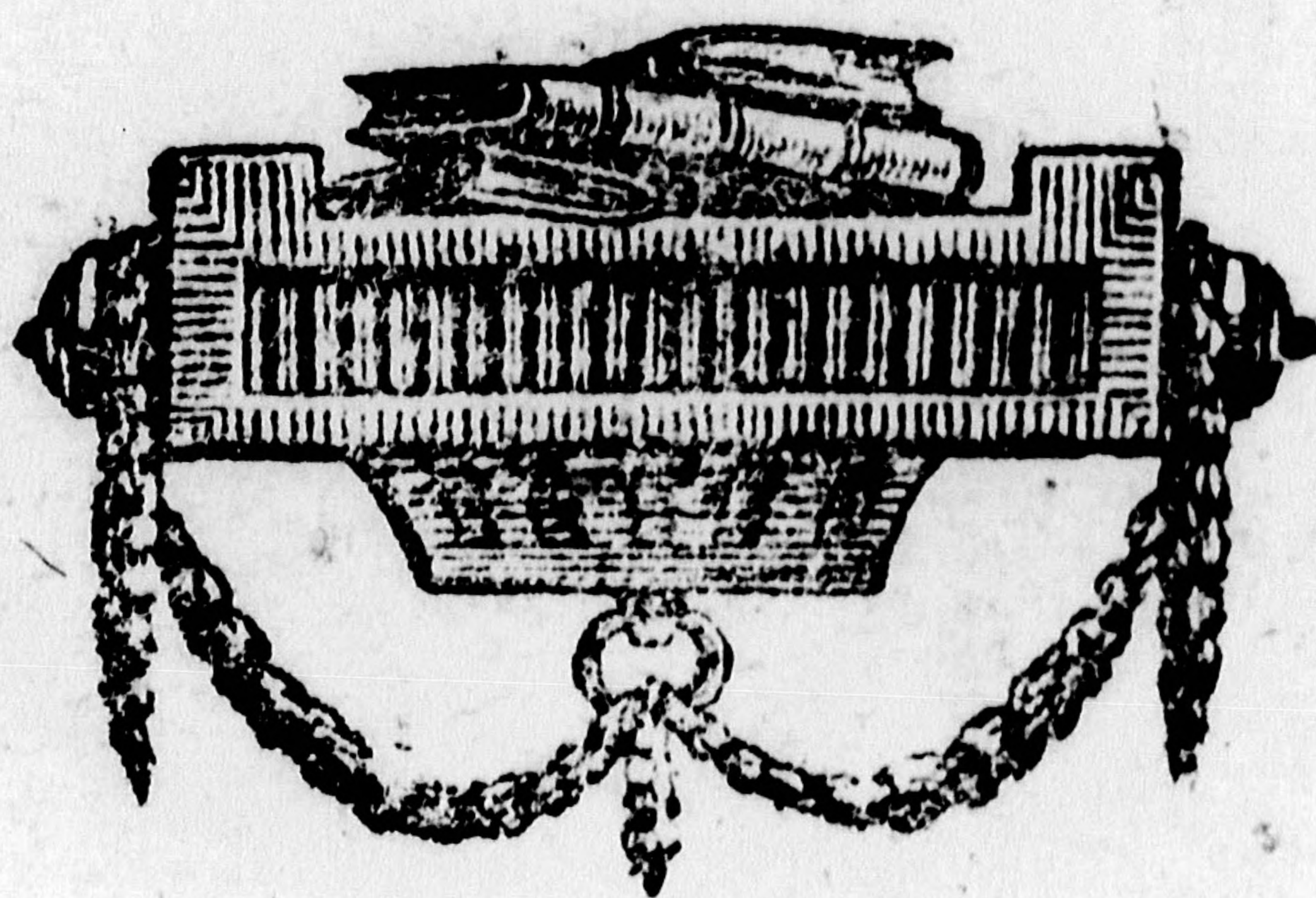
ESZTENDÖRE.

D. DECSY SÁMUEL

ALTAL

I. FERTÁLY ESZTENDŐ.

1899. év. 1409. sz.

B É T S B E N.

1 7 9 8.

Nro. 1.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 2-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

*Multa dies, variusque labor mutabilis aevi
Retulit in melius, multos alterna revisens
Lusit, et in solido rursus fortuna locavit.*

Virg.

* * *
*Az idő 's a' munka már is meg jobbitott
Sokat, 's a' szerentse jobb labra állitott.*

* * *
Na hát mi újság az újj esztendőben?

Böven elég. — Az újságra való nézve, mióta
a' világ teremtetett, soha fogyatkozás nem
völt, és a' mig a' világ fenn áll, soha nem is lézen;

mivel a' minden szempillantásban való változások, az újságoknak rövidséget tellyességgel nem szenvedhető fábrikai, tsak az a' kár, hogy közülök néha, hol egy, hol pedig más *akadályok* miatt, keveset tudhatunk-meg. — A' mit pedig most közelebről tudnunk lehet, azok e' következőkből állanak.

A' Nemes Magyar Insurgens Sereg, hogy már egymástól végképpen el-olozójék, az iránt Ő Felsége, azon Nemes Sereg maga viseletével tellyes meg-elégedését ki-jelentő parantsolatot ki-adni méltoztatott. — *Stuttgárdból* a' leg közelebről múlt Szereda estvéjén, egy Kurir azt a' szomorú hirt hozta magával *Bétsbe*, hogy a' *Würtembergi* uralkodó Hertzeg *Friedrich Eugen*, a' maga életének 66 dik esztendejiben, Dec. 22-kén, *Hohenheimban* meg-hólt.

A' közelebb múlt esztendőben, Jan. 1-ső napjától fogva Nov. 1 ső napjáig, a' *Bétsi* szegények Institutuma számára, mind öszveséggel 106,922 R. ftok., és 39 krok gyűjtettettek öszve, a' melly summából, és az 1796-ban meg-maradott summa pénzből, a' szegények Institutumába bé-vétetett mintegy 5500 személyek' tapláltatásokra, 95,161 Rf. és 5 kr. a' házi szegények, és némelley szerentsétlenségbe esett más szegények fel-segittetésekre 6259 for. és 2 krajtzárok ösztogattattanak, 7900 Rforintok pedig, interesre adattattanak-ki. A' fennebb meg-nevezett Institutum számára, annak fel-állittatásától fogva, mindöszveséggel 2 millió 157 ezer 143 forintok és 28 krajtzárok gyűjtöttettek öszve. — A' Tseh Ország Generál Kapitánnya és Gubernátora *Károly* Kir. Fő Hertzeg, Dec. 23-kán érkezett meg *Prágába*, holott mind az oda való lakosoktól, mind pedig a' katona renden lévőktől, nagy pompával és örömmel fogadtatott.

Nagy Britannia.

A' *Portugalliai* Londonban lévő követ *Marquis Pombeira*, egy egész esztendőre fogadott volt ugyan magának lzállást Londonban, de onnan a'

maga feleségével együtt, hirtelenséggel és veletlenül elment, a' ki mikor *Londonba* meg-érkezett vala, a' Spanyol Ország és Anglia között való különös (separat) békesség vólt készülöben, de *Portugallia* is, mind az újj környülállásokra, mind pedig a' Frantziák fenyegetésekre való nézve, a' Frantzia Respublikával való békesség kötésit helyben hagyta, meg-erössítette, mellynek zálogául, 3 1/2 millió Crusadakat, vagy 385,000 font sterlingeket érö drágaságokat küldött *Párisba*. — A' *Lissaboni* tudósítások, a' mellyek a' *Portugallia* állapotja változásait illetik, Lord *Grenville* által Dec. 6-kán terjesztettenek a' Király eleibe. — A' Dec. 12-kén költ *Londoni* levelekből azt olvassuk, hogy az Angliai truppok, parantsolatot vettenek vólna, a' *Portugalliából* való visszátérések, iránt mellyeknek számokra, hogy az ő tapláltatásokra való szükséges dolgok vitettethessenek, a' Portugalliaiak nem akarják meg engedni. — A' *Portugalliai* ármádiának leg nagyobb része, *Lissabon* mellett kezdette magát öfzve húzni; *Mello* és *Pinto* nevezetü Portugalliai Status Ministerek, a' magok hivataljaikat le akarják tenni. A' Frantzia Respublika *Lissabonban* lévő Commissariussa *Muthieu*, nagyon vigyáz réá, hogy Portugalliának a' Frantzia Respublikával kötött Tractatussa, tökéletesen bé tellyesítették.

Az Angliai minden truppokhoz olyan rendelés küldetett ki, hogy magokat az utra indulásra minden szempillantotban készen tartsák. — Azon flotta, a' melly az északi tenger, és *Irlandiai* Canalist tartya vigyázat alatt, 54 linéa hajókból mellyek közül hat 50 ágyus, 70 fregattákból, és még egy rakás fegyverekkel meg rakatott hajókból áll. — *Southwark*, és több más helységek is, a' taxa meg-neveltetésinek, közönségesen ellene állottanak. — Egy *Angliai* hajós Kapitány, ki is a' Frantziáknak azon hajójával találkozott, a' mellyen a' Sept. 4-kén számkivetésre íteltetett Frantzia Repraesentansok, a' magok meghatározott helyek felé vitettettek vala, *Londonba* azt a' hirt

vitte magával, hogy *Barthelemy* meg-hólt legyen. A' mostan uralkodni kezdett Prussiai Király Országglása Szerémséltetésére, a' *Londoni* Udvar, Lord *Malmesburit* nevezte ki, a' ki a' maga gyengélkedő egészsége miatt, hogy azon követtséget magyára fogjaé vállalni, vagy nem? a' még ezután válik-meg. — Azon drága Kard iránt, a' melly a' *Wallisi* Hertzeg ez előtt volt: *Juveliere, Jefferies* reá való vigyázata alatt készítettett, és a' mellyet a' Generál *Kosciusko* számára ajándékba készítetttek, az a' hir kezdett szárnyára kelni, hogy immár egészen készen volna, mellynek egyik oldalán ezen igék olvastathatnak: Generál *Thaddeus Kosciuskonak* — és a' másik oldalán ezek: *Az Angliai Whig Clubtól*. — A' Spanyol flotta vezérlését újjonnan Admirál *Mazarredo* vette a' kezéhez, a' Spanyol kikötő helyekben pedig, a' készületek újra kemény erővel tétettettek.

A' *Londoni* Admiralitáshoz, Dec. 11 kén két drága kardok vitettettek, a' mellyekkel az Angliai Király, Muszka Admirál *Maekaroff* és *Hannikoffat* a' Muszka flottánál az alatt tett hiv szolyálatjokra való nézve kívánja meg-jutalmaztatni, a' mig Admirál *Duncánnál* együtt, az északi tengeren vitézkedtenek. — A' III dik *Friedrich Wilhelm* mostan uralkodni kezdett Prussiai Király országglása kezdete híret, az ennekelötte *Pétersburgban* volt Prussiai Minister, *Tauenziehn* vitte meg *Londonba*, de hogy ezen kívül még valami más egyéb tudósittást is vitt volna magával, azt éppen nem reménylik. — A' Prussiai újj Király, hogy minémü gondolattal legyen Anglia iránt, ezt még közönségesen tudni nem lehet. — A' *Londoniak* azzal hízkelkednek ugyan magoknak, hogy III-dik *Friedrich Wilhelm*, tellyességgel meg nem fogja engedni azt a' *Frantziáknak*, hogy *Hannoverára* tsapjanak, de némellyek még is tartanak attól, hogy a' neutralitas ármádiája lineája meg-sértésén kívül is, azon választó fejedelemségbe való bé-menetelre, másutt rövidebb utat fognak a' *Frantziák* magoknak fel-keresni.

A' Frantziák' *le Felix* nevezetű rabló hajók, a' Nov. 16-kán történt tengeri kemény szélveszek miatt, minden rajta vólt portékákkal és emberekkel együtt el-süjvedett, a' melly hajón 115 hajósok, és 22 Britanniai és Amériikai mátrozok vóltanak. — *Londonba* olyan hir vitettetvén Frantzia Országból, hogy ottan sokkal sanyarubb módon bánnak az Angliai fogjokkal, mintsem az Anglusok a' Frantziákéval; annakokáért ezen hir vétele után, az Anglusok is 84 Frantzia fogoj tiszteknek, tsak köz emberi módon való tartatások iránt adtanak-ki parantsolatot, a' kiknek az annak előtte ki-adni szokott ser helyett is, vizét rendeltének. — A' közelebb múlt hónapban újja a' Király eleibe menvén *Fox*, az *Irlándiai Down* nevezetű Grófság könyörgő levelét, olyan eléadás mellett nyújtotta bé Ő Felségének, hogy azon Grófság igen szomorú környülállások közé vólna tétettve, minekokáért a' Király Ő Felségét, a' Parlamentum meg-változtatása, és újj rendbéli Ministerek ki-neveztetések iránt instálta. — Az Irlándiai truppok vezérléseket, Gen. *Abrombie* vette a' kezéhez, a' ki immár *Dublimba* meg-érkezett. — A' Frantziák iránt olyan hir kezdett *Londonban* járni, hogyha ők az Anglia földire kiszállani, tsak ugyan probát mernének tenni, tehát a' *Londoni* igazgató szék, azonnal olyan parantsolatot fog ki-adni, hogy nekik sohólt is szállás ne adattassék, és az ő transport, vagy bágásiás hajói, egyről egyig mind süjjeztessenek-el. — A' *Londoni* több hirek zözé tartozik az is, hogy a' Király, a' Status szüksége ki pótolására, 200,000 font sterlingeket fogna adni.

Nagyon meg-terheltetettnek tartván lenni magát a' *Londoni* Polgárság azon újj systema által, melly szerént a' réájok vettetett taxa, még sokkal nagyobbra fog emeltetni, arra való nézve, a' mint az iráut *Londonból* Decemb. 15-kén irnak, a' város házában öszve gyülekezvén azt határozta-meg;

1) Hogyha a' házokra vetett taxák megneveltetések iránt kiadattatott mostani Bill, törvénné talalna válni, az által nemtsak az hogy a' nép tehetetlenebb classissa, az arannyúságon, (proportion) kívül, ereje felett meg fogna terhelteni, hanem a' kereskedés, és a' manufacturák, kézi mivek is, nagyon megtsökkennének, azok a' sok ezer hasznos társaság tagjai és munkás emberek pedig, a' kik a' leg elébb réájok vetett taxát is alig alig fizethetik-ki, egészen semmivé tettetnének. 2) Minthogy a' mostani háború folytatása nevezetesebb tárgyai közül egyik, a' tulajdonnak megtartása; azért mindenekre a' taxák az ő birtokokhoz mérsékelve vettettessenek. Mert 3) ha a' mostani taxa fizetésebeli mód továbbra is megmarad, az által a' nép leg nagyobb része, a' maga nyugodalmától megfosztattatik, és a' háború további folytatásában tellyességgel semmi haszna nem fog lenni. 4) A' taxának megkisebbitése iránt való könyörgésre szolgáló környülállások olyanok, a' mellyek az Ország szabadigazgatásabeli alkotmányának karára szolgálhatnak. 5) Hogy a' Polgárság közül mindenik, a' kinek a' Parlamentumban szava van, azon Bill megváltoztatása iránt törekedjék.

A' *Londoni* Admirálitáshoz *Jamaikából* küldetett újjabb tudósítások igen kedvetlenek, mivel a' *Hermione* nevezetű 32 ágyúju fregattán volt katonaság között felzendülés talalván támadni, a' magok fő elölljárójokat, Kapitány *Pigottat*, és vele együtt más tiszteket is megölték, a' fregatte pedig, a' Spanyol Országi kikötő helybe *Languanába* vitettetett. — A' matrozok közül, a' kik a' tisztek mellett tartottanak, mintegy 40 nen veltették életeiket. — Az Angliai Kir. Hertzeg aszfony *Augusta* felöll az a' hir, hogy az *Orániai* Hertzeg *Friedrichhez* menne férjhez. — Az *Irlandia* némelly Districtussaiban újra felzendült a' község. — Napnyugoti *Indiában*, Sz. *Kristof* nevezetű szigetet, a' Frantziáknak által akarták némellyek játszodni, de a' fel-tétel eleintén ki-tu-

dodván, az iránta való fel-tett tziel tökéletességre nem mehetett, és az oda való katonaság számát is, az Anglusok immár meg szaporították. — A' *Portugalliai* első rangú követ *Marquis Pombeira*, *Falmouthból Lissabonba* vette az uttyát. — *Berry Hertzeget*, az *Artésiai Gróf*, *Edinburgba* várja magához menni.

Frantzia Respublika.

A' mint *Párisból* Dec. 25 kén írják, *Bonaparténak* nem kevés terhire vagynak, a' sok újságon kapó emberek, ki is Frantzia Országból iminnen amunnan, Dec. 13-kán, egyszeribe 2000 leveleket és Instantziákat vett a' postán. — A' hal áruló kofák is visitat akartanak *Bonaparténak* adni, de *Generál Berthier* által azt izente nékiek, hogy ő, az ő gondolkozások módját igen jól isméri, melly szerént ha XVIII-dik *Lajos* találna *Párisba* bé-menni, nékie is készek vólnának udvarlására menni, azért a' magok visitájokat ez uttal tsak tartásuk meg magoknak. — *Generál Clarké*, a' ki *Udinéban* vólt, a' *Cárnottal* tartott régi szoros barátságáért, nagy kedvetlenségbe ejtette magát. — A' *Bonaparte* huga, *Rómában* *Hertzeg Canta Crocchoz* menvén feleségül, 30,000 species arannyokat vitt magával menyasszonyi ajándékba. — Frantzia Országban, az úton álló tolvajok nagyon el kezdvén szaporodni, a' *Politzáj* Minister igen kemény parantsolatot adott-ki réájok való nézve. — A' *Párisi* hires mézáros *Legendre*, a' ki a' *Revolutió* nak igen nagy párt fogója vólt, Dec. 14-kén meghólt, a' ki maga iránt olyan rendelést tett, hogy az ő meg-hidegedett tetemei, az *Anatomicum* teátrumra fel-vitettévé, ottan bontattassanak-fel. — A' *Párisban* lévő *Török* követ, Dec. 14-kén tartott egy nevezetes vendégséget, innepnapot, a' mellyre *Bonaparte* is hivatalos vólt. — *Graubündten* iránt az a' hir *Párisban*, hogy a' *Cisálpinai* Respublikával, *Généva* pedig Frantzia Országgal fog egyesítettetni. — *Rouenben* Dec. 2-ka éjtszakáján 11 óra tájban föld indulást tapasztaltanak lenni, de annak semmi rossz következesei

nem vóltanak. — Hogy a' Frantzia truppok *Máin-*
tzát meg-szálják, az iránt parantsolatot vetteknék
 lenni hirleltetnek. — *Párisban* 22 személyek szám-
 kivetésre itéltetvén, Dec. 13-kán, kemény katonai
 őrizet alatt *Rocheport* felé vitettettének-el. — *Pá-*
risban Hágából olyan tudósittást vetteknek, hogy
Amsterdamban, a' Batáviai igazgatás formája el-
 lenvaló fel-kelestől, nagyon kezdettének tartani,
 és hogy a' szolgálatot tehető minden hadakozó
 hajók, *Texelbe* újjonnan öfzve kezdettének gyüle-
 kezni, hogy egy 6 linéa hajókból álló eskadert
 formáljanak, mellyek közül két linéa hajók 50,
 8 fregatták pedig 44 és 26 ágyúsok. — Ezen flot-
 tára a' nemzeti gyalog regementekből, minden
 kompagnióból 3 vállógatott katonák fognak vitet-
 tetni, a' kikkel együtt napkeleti *Indiába* szándé-
 koznak el-menni, de némelleyek nagyon kezdette-
 nek attól tartani, hogy a' Hollándusok ezen flot-
 tája, későn megyen napkeleti *Indiába*, mivel *Ba-*
táviát és a' *Philippini* szigeteket, az Anglusok im-
 már el-vették vólna. — Hogy a' *Portugalliai* Ki-
 rályné, a' Frantzia Respublikával kötött békessége
 Ratificatióját *Párisba* el-küldötte, ezt a' Decemb.
 13 kán irt *Párisi* levelek is bizonyosnak lenni hir-
 lelik, azzal együtt; hogy a' Hollándusok a' ma-
 gok napkeleti birtokaikat el-vesztették, melly sze-
 rént ha az Anglusok *Trinidádat* is magoknál meg-
 tarthatják, félő, hogy Spanyól Ország a' déli *Amé-*
rikában lévő minden kereskedésit el-neveltesse.

A' Dec. 13-kán költ *Redacteur* nevezetű *Pá-*
risi közönséges levél tartása szerént, a' *Berlini* Ud-
 var, a' Frantzia Respublikával igen szoros barát-
 tságban kíván lenni, mellyre való nézve, III-dik
Friedrich Wilhelm, mostan uralkodni kezdett Prus-
 siai Király, a' közelebb múlt Novemb. 17-kén, a'
 Frantzia Respublikához, a' végre hajtó Directo-
 rium nevezete alatt, e' következő módon irt le-
 velét küldötte vala:

Nagy, és érdemes Barátaim!

„Az én atyám, ezen hónap 16-kán meg ha-
 lálózván, a' szerént az ő élete napjai, az Isteni

tettzésből el-végeztettének, melly által, az én eleim tronussokba való ülésre hivattatvám, én ezen kettős történetet néktek, mentől hamarább lehetett meg-jelenteni kívántam, az iránt lévén meg-győ-zettetve, hogy ti, mind az én szomorú történetemből, mind pedig a' *Prussiai* Országglásra való jutásomból, részt vésztek magatoknak. — Nékem a' léssen a' leg főbb törekedésem, hogy azon egyet értést, harmóniát, mellyet a' két Nemzetek között most lenni találtam, mentől szorossabban lehet, úgy meg-tartsom. Erre való nézve az én Istenemet azon kérem, hogy titeket nagy és érdemes Barátaim! a' maga szent óltalmába végyen. *Berlinben* a' fenn meg nevezett uapou, és elztendőben."

A' ti jó barátokok
Friedrich Wilhelm.

Német Ország.

Frantzia Generál *Hadry*, *Wisbadenből* Dec. 17-kén irt, és egy olyan értelmű levelet küldött, a' *Máintzi* választó fejedelemségbeli Generál *Rüdtnek* egy Adjutans által, hogy *Brumairnak* 28-káig, Dec. 20 káig *Máintzat* minden maga vonagatásan kívül adja-fel, olyan mesébe tartozó ki-fejezéssel élvén azon levelében: „Hogy a' fegyverszűnés, és a' *Rastadti* Congressus ideje alatt is, méltán lehet áttól tartani, hogy az ellenség a' *Máintzi* választó fejedelemségbeli helységekbe bé fog ütni. Mellyre a' fennebb is meg-nevezett Generál *Rüdt* a' hozzá küldetett Adjutanst Ts. Kir. Generál és Gubernátor *Reuhoz* azon ki-jelentés mellett igazította-el: Hogy ő (Generál *Rüdt*) még nem vólna *Máintz* Gubernátora, és az ő választó fejedelme parantsolatján kívül, *Máintzat* fel sem is adhatja, mellyre az Adjutans *Reuhoz* menvén, tölle is nem igen inye szerén való választ kapott, melly is ebből állott: Hogy valamig a' Ts. Kir. truppok *Máintzban* vagynak, és irántok új rendelkezések nem tétettetnek, mind addig *Máintzat* meg-szállani, igen illetlen dolog lenne. — Ezután Generál *Reu* a' tör-

ténet iránt Ts. K. Generál *Stadert* azonnal tudósította, Generál *Rüdt* pedig, a' *Mainzi* választó fejedelemhez *Aschaffenburgba*, és *Rastadtba* is Cancellarius *Albinhoz* Kurirokat küldött-el, a' *Frantzia* Adjutans pedig *Wisbadenbe* vissza tért.

A' *Frantziák* nagy *solennitással* akarnak *Mainzba* bé-menni, mellynek alkalmatosságával jobb a' leg musikusok közül, 80 által szánd koznak török musikát tsináltatni. — A' *Bonaparte* bágásiáji, Dec. 17-kén, maga pedig 19-kén még nem érkezett vissza *Rastadtba*.

A' *Frantziák* egy hidat tsinálván a' *Ménus* vizén *Rüsselheimnél*, a' magok trupjaik közül egy rakást, azon a' viz bal partyára szállítottanak által, mellyek által a' *Darmstadti* helységek meg-szállottatták.

A' *Koloniaiak* a' magok jövődöbeli sorsok iránt nem kevés tusakodásba estenek, annyival is inkább, mivel közönséges épületeken volt Tsá-szári sas tzimerek, Dec. 13 kán le szedettetni, az annakelőtte volt törvényfzések el töröltetni, és azok helyekbe más első, és Appellatorium Forumak fel-állittatni, a' közönséges tisztviselők pedig, a' *Frantzia* Respublika mellett való hűség iránt te-jendő esküvésekre kezdettettének szorittatani. — A' *Bononiai* Universitas tagjai is arra szorittattanak, hogy az elejekbe irt módon tegyék le a' magok hiteket.

Rastadtból Dec. 18-kán azt írják, hogy az ot-tan lévő a' *Frantzia* követtség, a' *Német Biroda-lombeli* Deputatusok Plenipotentiájokat nem ele-gedendőnek lenni jelentvén ki azt kívánta, hogy magoknak, minden határ közé való szorittáson kívül adandó, Plenipotentia levelet szerezzenek; mert különben a' *Frantzia* követtség, a' *Német Birodalombeli* Deputatusokkal addig még tsak szóba sem ereszkedik. Erre való nézve, a' fen-nebb említett Deputatusok a' *Német Birodalom-beli* Ország gyűlésénél lévő tellyes hatalmú Ts. Kir. Ministerhez folyamodtának. — *Ehrenbreit-*

stein vára felöll azt hirtelik, hogy a' Tsászári vi-
tézek egéllzen ki-költöztenek volna belöle. — A'
Koloniai Universitas az oda való tanulók minden
Beneficiumjaikról való tökéletes feljegyzést kén-
szerítettett a' Frantzia igazgató széknek bé-kül-
deni. — *Máintzat* a' Frantziák minden felöll egéll-
zen körül vették.

Olasz Ország.

Egy közönséges levélből a' többek között
azt olvassuk, hogy *Velentze* várossa 1798 ban Jan.
1 ső napján adattatott volna által a' Tsászáriak-
nak, a' *Máintzi* vár pedig, hasonloképpen azon
a' napon a' Frantziáknak. — Egy *Dániai* hajó
Decemb. 10 kén érkezvén meg a' *Livornói* kikötő
helybe, azt a' hirt vitte oda, hogy a' *Gibráltár-
nál* lévő tenger szorosságában egy 25 hadakozó ha-
jókból álló Anglus flottát talált volna, a' melly-
nek a' mint észre vehette, az a' tzelja, hogy a'
közép tengeren meg-húzván magát, mikor a' *Tou-
loni* flotta az *Adriatikum* tengerből vissza felé tér,
azt a' maga útjában fogja el. — A' Pápa Ö Szen-
tsége követje, a' ki ezután *Májlandban* fog lakoz-
ni, a' mint a' Dec. 16 kán onnan irt levelek hir-
lelik meg-érkezett immár *Májlandba*. — A' *Bres-
cia* lakossai magokat rosszul viselni, lopni, má-
sokat öldökleni kezdvén, annakokáért az ő meg-
zaboláztatásokra, a' *Cisálpinai* Directorium, egy-
néhány rendbéli truppokat küldött-el. — A' *Bo-
lognában* vólt ennekelöttei eretnekeket nyomozó
törvénytévő szék épületje földig le-rontattatott, az
Archivuma pedig eligettetett volna, de annak
pappirossai a' Nemzet jóvai közé számlaltatván,
azért a' magok épségeken hagyattattanak meg;
a' Departementumbeli Administratió pedig olyan
rendelést tett, hogy az a' féle fog házaknak még
csak a' leg kissebb emlékeztető jelei is töröltesse-
nek-el. — *Rómában* a' nyughatatlanság ki ütési-
től kezdettének tartani, mivel azok a' fogjok,
mellyek az országglás módjáról való vélekedeseik
ki-jelentésekre el-fogattattanak vala, a' Frantzia

igazgató szék kivánságára újjonnan szabadon bocsátattanak. — Hogy a' Frantziak magokat *Levantéval* öszve kapcsoltatásba tarthassák, úgy tettik mintha *Ankonában* ennekutánna mindég katonaságot akarnának tartani.

Batáviai Respublika.

A' 9 Provincialis Administratióhoz, a' Circularisok ki-küldettettek immár az iránt, hogy a' Respublika minden lakossai jövedelmeikből, a' 8 pro Centot fel szedjék, a' melly öszve gyűjtetendő summából, a' Batávusok flottáját szándékoznak egészen helyre állítani, a' ki pedig a' maga jövedelme pro Centoját ki adni nem akarja, tehát attól Executióval is vegyék fel.

A' Nemzeti Gyűlésben, Dec. 11 kén, a' *Há-gai* Convent Praesidense, Polgár *Blauw* olyan erőssen rosszul lett, hogy a' gyűlésből haza kellett vitettetnie, a' kinek helyibe, az ő meg-gyógyulásáig, az előtte vólt Praesidens Polgár *Langen* ült a' Praesesi székbe, ki is a' maga beszédje által, a' Batáviai Nemzeti Gyűlés és igazgató szék tagjai ellen, olyan öszve esküvésre szándékozott másokat el-tantorítani, mint a' millyen a' *Párisi* Sept. 4 kén történt Revolutiónak vólt a' kufefeje, a' melly beszédje nyomtatás által közönségessé is tétettetett. Ezen interimalis Praeses is, Decemb. 15-kén meg betegedvén, a' Praesesi széket, az előtte vólt Praeses, Repraesentans *Breede* foglalta-el. — Ezen három Praesese, azon 43 Repraesentansok közül valók, a' kik az úgy nevezett mértékletes rész ellen törekedtenek, a' kik Dec. 12-kén, az ennekutánna folytatandó országglás iránt, a' magok vélekedeseiket 9 Articulusokba szorítván, azokat a' nyomtatás által közönségessé tették, mellyek a' tsupa Democratia állandó képpen való fel állítására, és a' Foederalismus, s a' Provincialis Aristocratia el törlésére tzelloznak. Ezek mellett, olyan bizonyossá való tételt is téttenek magok iránt, hogy ők tsak egy olyan Constitutióra foguak voxolni, mellynek a' fennebb is

említett 9 Articulusok a' fundamai, vagy basissai, azt tartván azon Articulusok felöll, hogy csak azok szerezént volna a' népnek leg tökéletesebben való igazgatása, és a' Respublika meg-olozhatatlansága, bátorságba helyheztetve 's. a' t.

Orosz Birodalom.

I. *Pál* Orosz Tsászár ismét egy új és követségre méltó próbáját adta jóltévő uralkodásának, a' melly ebből áll, hogy minden vitézi és aszony, Rendek a' segítség nélkül szükölködő emberiségnek Gondviselői légyenek. Az ez eránt ki adatott *Ukaséban*, az az, Ts. parantsolatban akként vagy on ez a' hasznos tárgy meg határozatva: 1) Hogy ezen dolognak manipulatiojára egy különös Kancellária állitassék fel, a' mellyhez minden vitézi rendből egy alkalmas subjectum válasszassék. 2) Hogy a' Sz. *András* Renden lévő vitézek a' *Pétersburgi* és *Moskai* fattyú házakra; a' *Newsky Sándor* Rendiben lévő az Invalidudok házaira, és az oskolákra; a' Sz. *Anna* Rendjének 1-ső és 3-ik classisaiból való a' beteg házakra; a' 2-ik classisból való a' már ennekelötte fel állitott, és az ezután is fel állitandó betegek házaira viseljenek gondot. 3) A' Sz. *Katalin* Rendjéből való aszonyok arra serkentettnek, hogy a' szegény, és minden segítség nélkül szükölködő nemes leányok számára egy olly közönséges házat építettessenek, a' mellyekben azok neveltetvén és tanittatván, meg őriztessenek az olly élet-től, a' mellynek gyakorlására sokszor a' leg jobb indulatú hajadonokat is reá viszi a' nagy szükség.

Azok a' vitézi Rendjein lévőek tehát, a' kik I. *Pál* Tsászár uralkodásának kezdetétől fogva azokba bé vétettek, és a' kik ezután is bé fognak vétetödni, a' Sz. *András* Rendjéből való 400; a' Sz. *Katalin* Rendjéből az 1 ső classisból való 300; a' 2-ik classisból való 200; az *Anna* Rendjéből az első classisból való 100; a' 2-ik classisból való 60; a' 8-ik classisból való 30 rubelt

fizessenek elztendönként a' magok tulajdon jövedelmeikből 's a' t.

Magyar Ország.

Egy emlékezetre méltó meg-öszült embernek, ritka történetű halála iránt, ilyen tudósítást vetünk: — *Nagy Bányán* 1697-ben, December harmadika estvejen született vala egy *Fischer József* nevezetű ember, a' ki a' közelebb múlt 1797-dik elztendőben, Decemb. 3-ka estvejen, éppen olyan idő tájban holt meg, mint a' millyenben 1697-ben született vala, melly szerént ő egésszen 100 elztendőt élt ezen a' világon. — Ezen meghalálózott öreg ember, a' *Nagy Bányai* pénz verő háznál, a' mint nevezik *Münzmeister* vólt, a' ki a' maga hivatalbéli foglalatosságán kívül, a' kertészségben igen nagy gyönyörűségét találta, a' mint-hogy, a' *Nagy Bányán* lévő leg szebb elő fák, és virágok el-szaporittásokat, nékie lehet tulajdonítani — a' kit a' maga hanyatló idejiben, sohólt is sétálni nem lehetett látni, és a' templomban is csak vasárnaponként szokott vólt el-járni, a' gyengesége miatt. — Nékie az eledele már egynéhány elztendőtől fogva, a' levesen kívül csak szároztsokoládé vólt, és viznél, kávénál, és rosolnál egyebet nem ivott. — A' téátrumokat pedig mindenek felett kedvellette, úgy annyira, hogy az ő barátjainak, és ismerősseinek, gyakran komédiát kellett játszodni a' maga tulajdon házánál, és midön az ő századik elztendejét, a' közelebb múlt Dec. 3-kán, vasárnap meg-inneplették vólna is, akkor is a' maga házánál egy szobában, ezen darabot játszodták az ő kedvéért; *Das neue Sonntagskind*, mellynek jádzása alatt, egy melleleg lévő szobában (kétség kívül a' gutta ütésben, melly iránt a' tudósító irni meg-felejtkezett) hirtelen meg-hólt.